

ARTAN İŞSİZLİK, YAYGINLAŞAN YOKSULLUK

Dünya ekonomisini sarıp sarmalayan ekonomik kriz derinleştikçe, zaten var olan, ancak krizle birlikte daha da ağırlaşan sorunlar bütün çıplaklığı ile ortaya çıkmaya başladı. İşsizliğin artması, yoksulluğun yaygınlaşması, açlık sorununun daha da ağırlaşması bu sorunların başlıcaları. Büyük devletler kendi tekeli kapitalist şirketlerine trilyonlarca dolar aktarıyorlar, onların zararlarını üstleniyorlar, krize giren kapitalist ekonomiyi çöküntü ve kaostan kurtarmaya çalışıyorlar. Fatura ise işçi ve emekçilere kesiliyor.

Son yapılan G-20 Zirvesi –en gelişmiş 20 ülke anlamına geliyor- de krize karşı “ortak bir yol bulmak” amacıyla toplanmıştı. Zirve’den genel olarak krize karşı ortak önlemler alma konusunda bir birlik havası yansıtılmasına karşın, sonuçta her büyük devlet pratik olarak kendi sorunlarını diğerleri aleyhine “çözme” yolunu tuttu. Ülke olarak “korumacılık yapılmasını” denmişti, ama zaten her devlet kendi kapitalist tekellerini kurtarma yolunu tuttu, durumu iyice umutsuz olanlar yeniden yapılandırılmak üzere iflasa terkedildi.

Bu arada rakip emperyalist devletlerin içlerine uzanmış kolları da budanmaya çalışıldı ve çalışılıyor. Almanya GM’ye ait Opel’i yutmaya çalışırken, Japonya bir dönem önce ABD tekellerinin satın aldığı, ortak olduğu tekelleri yeniden ele geçirmeye çalışıyor, Fransa ise zaten baştan beri böyle bir yol tutmuş durumda, ABD ise kendi dev tekellerini, bankalarını ayakta tutmaya çalışarak, bir dönem öncesi elde ettiği büyük avantajları yitirmek istemiyor vb..

Büyük kapitalist emperyalist devletler sözde anlaşıp, ama diğer yandan kendi çıkarlarını gerçekleştirmek üzere alttan alta mücadele yürütürken, G-20 Zirvesi’de bir konuda kesin anlaşmaya vardılar. Bu anlaşma da krizin yükünün bağımlı ülkelerin sırtına yıkılması –ki bunlar arasında G-20 içinde yer alan Türkiye’de var ve orada bu tip ülkelere de bu durum kabul ettirildi- konusunda oldu. IMF ve Dünya Bankası’na bu konuda yeni görevler verildi, IMF Başkanı’nın söyleyişi ile “cephaneleri artırıldı” ve bu fona 1 trilyon dolardan fazla kaynak aktarıldı. Amaç zora düşmüş ülkeleri ağır borçlar altına sokmak, onların kaynaklarını yağmalamak, ağır faiz yükleri ile bu ülkelerin halklarını iyice yoksullaştırıp, bağımlı kılmak.

IMF ve Dünya Bankası işe girişip bu konularda genel bir tablo çıkardı bile! IMF’nin ve Dünya Bankası’nın geçtiğimiz günlerde "Küresel İzleme Raporu 2009 (Global Monitoring Report 2009)" "Acil Kalkınma Gereksinimi" başlığıyla bir raporu yayımlandı. Bu Rapor’da “2005 yılında gelişmekte olan ülkelerde günde 1.25 doların altında gelire yaşayan kişilerin sayısı 1 milyar 375 milyon ya da nüfusun yüzde 25’i idi” saptaması yapıldıktan sonra, “ülkelerin 2015 yılına kadar halklarına gerçekleştirmeyi vaat ettikleri Binyıl Kalkınma Hedefleri’nde başarı sağlamanın, finansal kriz dolayısıyla tehlikeye düştüğü” ilan ediliyor.

Raporda özellikle “düşük gelirli ülkeler ve orta Afrika ülkelerinin durumuna dikkat” çekiliyor ve yukarıda bahsedilen yüzde 25 yoksula ek olarak 55 - 90 milyon arasında kişinin “2009’da aşırı yoksulluk tuzağına kapılacağı” tahmin edilmektedir. Dünyada kronik aç insan sayısının bu yıl 1 milyarın üzerine tırmanması, yetersiz beslenmeyle mücadelede elde edilen kazanımların tersine çevrilmesi... beklenmektedir” denilmektedir. Bu yoksullara yeni yoksulların eklenmesi, açlığın, sefaletin yaygınlaşması anlamına gelmektedir.

Raporda, “krizin gelecek iki yıl boyunca tüm gelişmekte olan ülkeleri, ihracatın daralması, düşük ücretler, yavaşlayan iç talep, yabancı işçilerin anavatanlarına gönderecekleri fonlarda ve yabancı yatırımlarda azalma gibi unsurlar aracılığıyla da etkileyeceği” belirtiliyor. Dünya Bankası Baş Ekonomistlerinden Justin Yifu Lin ise, “dünya çapında büyük bir zenginlik ve finansal istikrar kaybı yaşandığını” belirterek, “2009’da milyonlarca insan daha işlerini kaybedecek. Sürdürülebilir bir iyileşme için yoksul ülkelerdeki küçük işler, altyapı ve sosyal güvenlik ağları”nın tehlikede olduğu açıklamasını yapmaktadır.

Kuşkusuz krizin yarattığı ve yaratacağı hasar göz önüne alındığında bu tablo epeyce eksiktir. Ama vurgulanması gereken bir gerçek var ki, o da şudur; büyük kapitalist devletler IMF, Dünya Bankası gibi kurumlarla bağımlı ülkelerin ekonomilerini sürekli olarak “yeniden yapılandırarak” kendilerine iyice bağladılar ve bu ülkeleri kriz çöplüklerine çevirdiler. Büyük devletler hapsirdiklerinde bu bağımlı ülkeler zatürre oldu. Bugün ise bu ülkeler daha da ağır yüklerin altına sokulmaktadır. Krizin faturası bağımlı ülkelerin işçi ve halklarına, ileri ülkelerin işçilerine ödetilmektedir.

Ama bu lanetli işlerle uğraşan aynı kurumlar ve emperyalizmin akıl daneleri, bütün bu saldırıların, ülkelerde “ayaklanmalara yol açabileceği” tespitlerini de yapmakta, devletleri bu olasılıklara karşı “şimdiden tedbir almaya” çağırılmaktadırlar. Kuşkusuz işçi ve emekçi halklar kapitalizmin krizinin faturasını üstlenmek istememektedirler. Şimdiden ileri ülkelerde işçi mücedeleleri genel grevleri, grevleri ve direnişleri gündeme getirmekte, diğer ülkelerin işçileri ve halkları da benzer bir yolu tutmaya çalışılmaktadırlar.

Gör÷lmektedir ki; dünya, sadece emperyalist büyük devletler arasındaki çelişkilerin sertleştiği, kutuplaşma eğilimlerinin hızlandığı bir döneme girmemekte, aynı zamanda sınıf mücadelelerinin keskinleşeceği, bağımsızlık mücadelelerinin artacağı bir döneme de girmektedir.

Mayıs / 2009